P9_TA(2021)0483

Stanje ljudskih prava u Kamerunu

Rezolucija Europskog parlamenta od 25. studenoga 2021. o stanju ljudskih prava u Kamerunu (2021/2983(RSP))

(2022/C 224/12)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Kamerunu, a posebno onu od 18. travnja 2019. ([1]),

— uzimajući u obzir izvješće Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih poslova pod naslovom „Izvješće o stanju u Kamerunu" od 5. studenoga 2021. i godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2020. – Izvješće za pojedine zemlje: Kamerun, od 21. lipnja 2021.,

— uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu AKP-EU („Sporazum iz Cotonoua"),

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,

— uzimajući u obzir Konvenciju o pravima djeteta, koju je Kamerun ratificirao 1993.,

— uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda iz 1981.,

— uzimajući u obzir Ustav Republike Kameruna,

— uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da su 2016. godine prvobitno mirni prosvjedi protiv marginalizacije kamerunskih anglofonih regija od strane savezne vlade, koje je promicao kamerunski Konzorcij anglofonog civilnog društva, ugušeni ekstremnim nasiljem od strane državnih vlasti, što je rasplamsalo potporu separatizmu i stvaranje nekoliko separatističkih paravojnih postrojbi koje pozivaju na stvaranje nove države, Ambazonije, te potaknulo krvavi vojni sukob;

B. budući da je dijalog preduvjet za mir, a vlada predsjednika Paula Biye uporno odbija neposredne razgovore s bilo kojim od separatističkih vođa iz anglofonih regija;

C. budući da je Kamerun suočen s nizom paralelnih političkih i sigurnosnih izazova, uključujući prijetnje skupine Boko Haram u regiji Daleki sjever i unutarnju pobunu naoružanih separatista koja traje gotovo pet godina u anglofonim regijama Sjeverozapad i Jugozapad;

D. budući da su učitelji i odvjetnici iz anglofonih regija 2016. godine održali mirne štrajkove i prosvjede u regijama Sjeverozapad i Jugozapad, čime su se usprotivili nametanju francuskog pravnog sustava i jezika u svojim sudovima i učionicama, što je bilo okidač za krizu; budući da su u oružanom sukobu koji traje još od 2017. ubijene tisuće ljudi i da je taj sukob rezultirao sveopćom humanitarnom krizom u kamerunskim anglofonim regijama;

E. budući da je do danas život izgubilo više od 3 000 civila i stotine pripadnika sigurnosnih snaga; budući da je kao posljedica trajnog sukoba u Kamerunu interno raseljeno više od milijun ljudi; budući da više od 2,2 milijuna ljudi treba humanitarnu pomoć, a više od 66 000 ljudi potražilo je utočište u susjednoj Nigeriji; budući da se u Kamerunu nalazi više od 447 000 izbjeglica i tražitelja azila; budući da posljedice te krize utječu i na kamerunske regije Zapad i Primorje;

([1]) SL C 158, 30.4.2021., str. 7.

F. budući da država Kamerun ne poštuje vladavinu prava, čemu svjedoče neovisni promatrači, uključujući organizacije Human Rights Watch i Amnesty International, koji su prethodno dokumentirali vojne sudske postupke obilježene ozbiljnim materijalnim i postupovnim manjkavostima, u kojima su pretpostavka nedužnosti, pravo na odgovarajuću obranu i neovisnost postupaka i pravosuđa općenito ozbiljno dovedeni u pitanje;

G. budući da sukobi između anglofonih separatističkih oružanih skupina i vladinih sigurnosnih snaga postaju sve češći i ozbiljniji; budući da je humanitarna pomoć pogođenim regijama ozbiljno poremećena zbog nedržavnih naoružanih skupina i mjera zabrane kretanja, zbog čega se ljudi u tim regijama suočavaju s ozbiljnim nesigurnostima u pogledu opskrbe hranom, a desecima tisuća ljudi uskraćen je pristup ključnoj zdravstvenoj skrbi; budući da je bilo dopušteno samo nekoliko izuzetaka od mjera zabrane kretanja iz humanitarnih razloga, što je značajno poremetilo pružanje pomoći; budući da su agencije UN-a bile prisiljene obustaviti humanitarne aktivnosti, usprkos dodatnim potrebama uzrokovanima pandemijom bolesti COVID-19;

H. budući da najveći teret nasilja i sukoba između vlade i separatističkih snaga pada na civile, koji čine veliku većinu žrtava; budući da se i vlada i separatističke snage neprestano međusobno napadaju radi odmazde, a napadi su namjerno usmjereni na civile i ranjive skupine stanovništva;

I. budući da je Felix Agbor Nkongho, odvjetnik za ljudska prava, istaknuti branitelj prava anglofone manjine i zagovornik mirnog rješavanja krize, u više navrata od oružanih separatističkih skupina dobio prijetnje smrću; budući da on nije jedini koji se suočava s napadima i uznemiravanjem;

J. budući da su od izbora 2018. političke napetosti eskalirale u govor mržnje na osnovi etničke pripadnosti ili političkog mišljenja, što se pak preko platformi društvenih medija dodatno amplificira;

K. budući da su vladine snage provodile izvansudska pogubljenja civila, uključujući žene i djecu, mučenja i zlostavljanja, seksualno nasilje, uključujući silovanje, i rodno uvjetovano nasilje, uništavale imovinu, uključujući sela, domove, zdravstvene ustanove i bolnice, krale imovinu te proizvoljno uhićivale i pritvarale građane, a sve zbog neprijateljstva ili navodne suradnje sa separatistima;

L. budući da su u prvih pet mjeseci 2021. naoružani separatisti izveli najmanje 27 napada improviziranim eksplozivnim napravama u 13 gradova, što je više nego u svim prethodnim godinama krize zajedno; budući da su silovali, ubili, mučili, nasilno napali, prijetili i oteli stotine ljudi, uključujući žene, humanitarne radnike, učitelje i djecu, jer su navodno surađivali s vojskom;

M. budući da je sukob nerazmjerno utjecao na djecu i da je 700 000 učenika lišeno prava na obrazovanje zbog prisilnog bojkota u školama diljem anglofonih regija; budući da od kolovoza 2021. djeca u Kamerunu predstavljaju 28 % svih osoba koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje te se suočavaju s povećanim rizikom od novačenja djece, dječjeg rada i zlostavljanja djece, te da postoje navodi da je više od 50 % djece u toj zemlji zlostavljano; budući da je prema podacima Fonda UN-a za stanovništvo 38 % žena u Kamerunu u dobi od 20 do 24 godine stupilo u brak prije navršenih 18 godina, a 13 % prije navršenih 15 godina;

N. budući da je predsjednik Biya, kao odgovor na međunarodni pritisak, osnovao istražno povjerenstvo za ubojstva u Ngarbuhu, nakon čega je vlada priznala da njezine sigurnosne snage snose dio odgovornosti i najavila uhićenje uključenih pojedinaca; budući da, međutim, nisu dostupne dodatne informacije o tom pitanju;

O. budući da se zabrana kretanja strogo provodila, uključujući zatvaranje gotovo svih škola i obrazovnih centara; budući da je nad pojedincima koji su odbijali poštovati mjere zabrane kretanja počinjeno nasilje, uključujući djecu i učitelje; budući da su napadnute škole, sveučilišta i bolnice, što je pogoršalo i produljilo kršenje prava na pristup obrazovanju i dovelo do uskraćivanja osnovnih zdravstvenih usluga;

P. budući da su napetosti u zemlji porasle od predsjedničkih izbora 2018.; budući da je predsjednik Biya u rujnu 2019. organizirao nacionalni dijalog s namjerom rješavanja sukoba između oružanih snaga i separatističkih pobunjenika u anglofonim regijama; budući da je dvije godine kasnije provedba donesenih mjera polučila slabe rezultate; budući da su brojni pokušaji rješavanja krize u Kamerunu 2020. i 2021. propali;

Q. budući da se potpisivanje predsjedničkih dekreta kojima se nalaže prijenos nadležnosti i postupni prijenos ljudskih i financijskih resursa decentraliziranim tijelima radi konkretne provedbe procesa decentralizacije i dalje čeka;

R. budući da vlada i dalje ograničava slobodu izražavanja i udruživanja te sve manje tolerira politička neslaganja; budući da su stotine članova i pristaša oporbene stranke uhićeni nakon prosvjeda u kojima su pozivali na mirno rješavanje krize u anglofonim regijama; budući da se političkim protivnicima, prosvjednicima, novinarima i civilnom društvu stalno nameću ograničenja;

S. budući da se prema kaznenom zakonu Kameruna spolni odnosi između osoba istog spola kažnjavaju kaznom do pet godina zatvora; budući da su posljednjih godina i mjeseci zabilježeni brojni slučajevi uhićenja i uznemiravanja LGBTQI osoba;

T. budući da je Kamerun povrh toga suočen s prijetnjama Boko Harama i Islamske Države u zapadnoafričkoj pokrajini (ISWAP) u regiji Daleki sjever; budući da napadi islamističke oružane skupine Boko Haram uključuju svakodnevna ubojstva, otmice, pljačke i uništavanje imovine, što predstavlja ozbiljno kršenje ljudskih prava i povrede međunarodnog prava i međunarodnog humanitarnog prava; budući da su takvi napadi uključivali i djecu kao bombaše samoubojice i djecu vojnike; budući da je od prosinca 2020. Boko Haram ubio najmanje 80 civila, a od kolovoza 2021. interno je raseljeno više od 340 000 osoba; budući da je presumirana smrt Abubakara Shekaua, vođe Boko Harama, u sukobu u Nigeriji s frakcijom ISWAP-a pomogla konsolidirati moć ISWAP-a i povećala nesigurnost u kamerunskoj regiji Daleki sjever; budući da vladine snage ne mogu učinkovito zaštititi pogođeno stanovništvo;

1. duboko je zabrinut zbog stanja ljudskih prava u Kamerunu; ističe pravo građana na slobodu izražavanja, okupljanja i udruživanja; poziva da se poštuju ljudska prava i apelira na kamerunsku vladu da poduzme sve potrebne korake kako bi ispunila svoje obveze u pogledu zaštite tih prava;

2. apelira i na kamerunsku vladu i na političke i vojne čelnike separatističkih skupina da postignu dogovor o humanitarnom prekidu vatre te potiče sukobljene strane da postignu dogovor o mjerama za izgradnju povjerenja, kao što su oslobađanje nenasilnih političkih zatvorenika i ukidanje bojkota u školama; apelira na vladu predsjednika Biye i na anglofone separatiste da odmah ponovno pokrenu mirovne pregovore; apelira na međunarodnu zajednicu, posebno Afričku uniju, srednjoafričke države i EU, da pomognu olakšati dijalog na način da se ponude preuzeti posredničku ulogu; ističe važnost regionalne suradnje i apelira na vladu da blisko surađuje s Afričkom unijom i Gospodarskom zajednicom srednjoafričkih država; izražava žaljenje zbog toga što nijedna od sukobljenih strana ne sudjeluje niti je voljna sudjelovati u istinski konstruktivnim mirovnim pregovorima u cilju rješavanja sukoba; uvjeren je da je politički dijalog, vođen u duhu kompromisa, efektivnog političkog sudjelovanja i uključenosti, što uključuje sudjelovanje svih relevantnih dionika, jedini način da se postigne trajni mir; poziva i kamerunsku vladu i vođe separatističkih skupina da prihvate ponude za posredovanje trećih strana kako bi odmah započeli neposredne pregovore;

3. osuđuje kršenja ljudskih prava i povrede međunarodnog prava i međunarodnog humanitarnog prava koje su počinile strane u oružanom sukobu i ističe važnost borbe protiv nekažnjavanja; poziva kamerunske vlasti da zajamče neovisne, učinkovite, transparentne i nepristrane istrage, kao i kazneni progon za teška kršenja i povrede od strane i državnih i nedržavnih aktera, u skladu s međunarodnim pravom i standardima, te poziva na to da se osobe odgovorne za kršenja ljudskih prava privedu pravdi i procesuiraju na poštenim suđenjima kako bi se okončalo nekažnjavanje i zajamčila neovisnost pravosuđa, što su ključne sastavnice vladavine prava i temelj funkcionalne demokratske države;

4. poziva kamerunsku vladu da ratificira Rimski statut Međunarodnoga kaznenog suda; apelira na EU da sav politički utjecaj kao rezultat razvojne pomoći i ostalih bilateralnih programa iskoristi za poboljšanje zaštite ljudskih prava u Kamerunu;

5. protivi se primjeni vojnih sudova za suđenje civilima; podsjeća Kamerun na međunarodne obveze u pogledu poštenog suđenja, koje ga obvezuju, i na njegovu obvezu da poštuje pravo svih građana na pošteno suđenje pred neovisnim sudovima, te podsjeća da vojni sudovi ne bi smjeli imati nadležnost nad civilnim stanovništvom;

6. poziva kamerunske vlasti da prestanu izvoditi ljude pred vojne sudove, s unaprijed utvrđenim ishodima i izricanjem smrtne kazne, što je nezakonito prema međunarodnom pravu o ljudskim pravima; podsjeća da od 1997. u Kamerunu nije izvršena nijedna smrtna kazna, što predstavlja prekretnicu na putu te zemlje prema potpunom ukidanju; ponovno ističe da se EU protivi smrtnoj kazni u svim slučajevima i bez iznimke; poziva kamerunsku vladu da se pobrine za njezino ukidanje; poziva vladu Kameruna da ratificira Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima namijenjen ukidanju smrtne kazne; apelira na sudove da se suzdrže od izricanja takvih kazni i da potvrde da neće tražiti smrtnu kaznu;

7. izražava žaljenje zbog upotrebe nasilja, posebno nad djecom, te je posebno zabrinut zbog utjecaja krize na djecu; poziva obje sukobljene strane da prestanu namjerno napadati civile i apelira na separatiste da odmah prestanu s napadima na škole i da odmah okončaju sve prisilne bojkote obrazovanja, čime će se omogućiti siguran povratak u školu svih učenika i učitelja;

8. poziva kamerunske vlasti da zaštite sve žene u toj zemlji, posebno u područjima u kojima se odvijaju sukobi, te da promiču rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena poticanjem sudjelovanja žena i organizacija za prava žena u javnom i političkom životu; poziva na razvoj posebnih mjera EU-a za jačanje prava različitih skupina žena, s posebnim naglaskom na mladim ženama, migranticama, ženama koje žive s HIV-om, pripadnicima skupine LGBTQI i osobama s invaliditetom;

9. smatra da je proces decentralizacije, kao sustav gospodarskog, socijalnog i političkog upravljanja, ključan instrument za odgovor na višestruke razvojne izazove, posebno zahvaljujući povećanju odgovornosti lokalnih političara i lokalnih uprava prema angažiranim građanima; pozdravlja podršku EU-a tom procesu;

10. osuđuje prekomjernu uporabu i zlouporabu sile protiv političkih protivnika i mirnih prosvjednika; žali zbog korištenja mjera zabrane kretanja, kao što su policijski sat ili zabrana javnih sastanaka, pod krinkom pandemije bolesti COVID-19, kako bi se ograničila sloboda izražavanja, tiska i prava na mirno okupljanje; izražava zabrinutost zbog stanja slobode govora i slobode tiska u Kamerunu; izražava žaljenje zbog proizvoljnog uhićenja i uznemiravanja novinara i oporbenih političara te ušutkavanja političkih neistomišljenika; poziva kamerunske vlasti da odmah i bezuvjetno puste na slobodu političke protivnike, prosvjednike i sve druge građane koji su proizvoljno uhićeni i pritvoreni isključivo u političke svrhe; osuđuje kršenja temeljnih sloboda;

11. poziva platforme društvenih medija da surađuju s vladom, oporbom i civilnim društvom kako bi se osigurala verifikacija njihovih stranica i ograničili huškački sadržaji, govor mržnje i pogrešne informacije, kojima se dodatno narušavaju odnosi među zajednicama;

12. izražava žaljenje zbog činjenice da više od 40 000 osoba nije dobilo pomoć u hrani zbog nesigurnosti i prepreka na cestama u regijama Sjeverozapad i Jugozapad, kao i zbog nedavnih napada na zdravstvene ustanove i zdravstvene radnike, te zbog činjenice da su humanitarne aktivnosti zabranjene u sklopu mjera zabrane kretanja; osuđuje blokiranje humanitarne pomoći i napade na humanitarne radnike, uključujući njihove otmice, uznemiravanja i ubojstva u kamerunskim regijama Sjeverozapad i Jugozapad te isto tako osuđuje sve izraženije zastrašivanje neovisnih promatrača i boraca za ljudska prava, posebno boraca za prava žena, čiji je rad važniji nego ikad prije u kontekstu ozbiljnih kršenja ljudskih prava od strane svih sukobljenih strana; inzistira da sve sukobljene strane odmah omoguće neometan pristup humanitarnoj pomoći; poziva kamerunsku vladu da se pobrine za to da humanitarna pomoć stigne do regija pogođenih krizom;

13. poziva UN i EU da nastave pratiti humanitarnu situaciju i analizirati potrebe; poziva na hitnu humanitarnu pomoć međunarodne zajednice, uključujući EU i njegove države članice, kako bi se učinkovito odgovorilo na hitne potrebe stanovništva; smatra da bi misija za utvrđivanje činjenica Vijeća UN-a za ljudska prava u Kamerunu bila primjerena kako bi se utvrdilo u kojoj je mjeri prekršeno međunarodno pravo o ljudskim pravima i međunarodno humanitarno pravo i tko ih je prekršio;

14. osuđuje terorističke aktivnosti Boko Harama u Kamerunu; prepoznaje napore koje kamerunske vlasti ulažu u borbi protiv te skupine; poziva međunarodnu zajednicu da podrži sve napore u borbi protiv te islamističke oružane skupine; ustraje u tome da se protiv terorizma možemo učinkovito boriti samo ako se uhvatimo u koštac s uzrocima i konkretnim problemima povezanima s nejednakošću;

15. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, vladi i parlamentu Kameruna te supredsjednicima Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a.